

I. A *Vajda János költészete* című témakörhöz tartozó feladatok

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után a témakör alapján kidolgozandó TÉTEL CÍME:

A képi motívumok szerepe Vajda János költészetében

1. feladat

Társítsa a megfelelő **életrajzi tény** betűjelét a megadott **évszámhoz!**

- A:** A kormánypárt sajtója ellen írott cikke miatt meg kell válnia a *Magyar Újság*-tól.
B: Megjelenik első kötete, a *Béla királyfi*.
C: Megírja *Töredékek egy vándorszínész naplójából* című novelláját.
D: A szülői hívásnak engedve abbahagyja a színészi munkát – hazamegy Válba.

Évszám	Életrajzi tény
1846	
1848	
1855	
1868	

Minden helyes válasz értéke **0,5** pont.

Elérhető pontszám:	2
Elért pontszám:	

2. feladat

1. Milyen szerepet játszott Vajda János életében három nevezetes kortársa: **Kossuth Lajos, Gyulai Pál és Liszt Ferenc?**

Kossuth Lajos

Gyulai Pál

Liszt Ferenc

Minden helyes válasz **1-1** pontot ér.

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

3. feladat

Olvassa el a szövegeket, és írja a „rokon” hangvételű idézetek mellé annak a **Vajda-versnek** a pontos címét, amely *témájában, hangulatában, szóhasználatában, stílusában, versformájában stb.* részben vagy egészében a leginkább hasonlít a közöltekhöz!

Idézet	Vajda - verscím
Ady Endre: A vár fehér asszonya ... „(Csak néha, titkos éji órán Gyúlnak ki e bús nagy szemek.)”	
Petőfi Sándor: Temetésre szól az ének... „Temetésre szól az ének, Temetőbe kit kísérnek? Akárki! már nem földi rab, Nálam százszorta boldogabb. Itt viszik az ablak alatt; Be sok ember sírva fakadt!	

Mért nem visznek engemet ki, Legalább nem sírna senki.”	
Kölcsey Ferenc: Vanitatum vanitas „...Mert mozogjon avagy álljon E parányi föld veled, Lengjen fényben, vagy homályon Hold és nap fejünk felett, Bárminő színben jelentse Jöttét a vándor szerencse, Sem nem rossz az, sem nem jó: Mind csak hiábavaló!...”	
Arany János: Juliskához „Bús az ősznek hervadása, Hulló lombok, néma táj; De az ősznek van varázsa, Enyészetben méla báj. A gyümölcs hull - semmi: érett! Hallgat a lomb - semmi: szólt! Öltsön a mező fehéret - Semmi: oly dús zöldje volt!...”	

Minden jól választott Vajda-verscím 1 pontot ér.

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

4. feladat

Vajda János: Gina emléke XXXI

Mintha örvény fölött járnék,
Vagy elfödne sötét árnyék;
Egem végig beborulva
Haragosan villámolna;
Virágok és falevelek
Ijedtökben reszketnének;
Rám fekete felhők közül
Űzve gonosz sejtelemtül
Integetve, esdekelve
Rémült angyalarc meredne;
És azonban ember, állat
Szédelegve futosnának,

Kézkulcsolva, nyöszörögve;
Távol orkán már hörögne;
Iszonyú nagyot csattanva
Az égbolt ketté hasadna,
S hullana a kénközapor...
Ah pokolkín-kéjes mámor!
És én ezt mind, mind átérzem,
Valahányszor rád emlékszem...

Mégis mindig rád emlékszem! (1860)

a) Milyen **szófajok és szóalakok** uralják a vers szövegét? Milyen szerepük van a képi és hangulati hatás megteremtésében? (3 pont)

b) Vizsgálja meg és jellemezze a vers **mondatszerkezetét!** Hogyan függ össze ez a szerkezeti forma a benne kifejeződő lelki tartalommal? (3 pont)

Elérhető pontszám:	6
Elért pontszám:	

5. feladat

Két Vajda-idézetet állítottunk egymás mellé: *Nyári les* című költeményének 2. versszakát, valamint *Borongás* című verséből a 4. versszak első felét.

Most egybe az erdő, mint a pokol
Rémmel telik el, besötétül.
Mint síri lehellet, száll a bagoly,
Káprázat a lég denevértül.

Viódik a fény a homállyal az erdőn.
Egy percnyi derűt vált hosszú ború.
Sikoltva a szél üzenget a kürtön;
Akár a kuvikhang, oly szomorú!

a) Mi a közös és mi az eltérő a két idézet **verselésében**? (1 pont)

Foglalja képletbe a sorok **versmértékét**! (1 pont)

Elérhető pontszám:	2
Elért pontszám:	

6. feladat

Értelmezze és **értékelje** néhány mondatban az alábbi idézetet!

Fejtse ki röviden, egyetért-e a szerzővel!

„Abban a költői világban, amelyben Gina a királynő, lehetőségessé válik az, ami lehetetlen, éppen azért, mert hajdan a lehetőség nem vált valóra. Költői szeszély? Irodalomtörténetileg korszaknyitó mozzanat.” (Széles Klára: *Vajda János*, 1982, 173.1.)

--

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

II. A Kosztolányi Dezső Esti Kornél-novellái című témakörhöz tartozó feladatok

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után a témakör alapján kidolgozandó TÉTEL CÍME:

A narráció szerepe Kosztolányi Dezső Esti Kornél-novelláiban

1. feladat

Kosztolányi *Szabadság* című tárcájában így vallott saját **írói magatartásáról**: „Én lázas nyugtalansággal bolyongtam. Nem voltam szabad. A szabadság rabja voltam. Független se voltam. Csak tiltakoztam és lázadoztam. Aki tiltakozik és lázadozik, az nem független.”

Értelmezze röviden ezt az idézetet az Esti Kornél-novellákra vonatkoztatva!

Elérhető pontszám:	2
Elért pontszám:	

2. feladat

Mutassa be egy-egy példán keresztül, hogyan érvényesülnek Kosztolányi Esti Kornél-novelláiban az **útirajz**, az **életrajz** és a **regény** műfaji sajátosságai!

a) útirajz

b) életrajz

c) regény

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

3. feladat

Kosztolányi Karinthy Frigyes *Utazás Faremidóba* című művéről írva „életebb életnek” nevezte az **utópiák** világát. Ebből kiindulva értelmezze röviden az Esti Kornél-novellák két utópisztikus mozzanatát: a „becsületes város” és „a világ legelőkelőbb szállodája” bemutatását!

a) a „becsületes város”

b) „a világ legelőkelőbb szállodája”

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

4. feladat

Az Esti Kornél-novellák eseményei néhol szimbolikus térben játszódnak. Nevezzen meg két olyan helyszínt, amely jelképes értékű, és értelmezze röviden a szimbolikus jelentést!

a)

b)

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

5. feladat

Kosztolányi műveiben fontos szerepet játszanak a különféle nyelvek, gyakran fordulnak elő idegen nyelvű szövegrészek, idézetek. Értelmezze röviden az **olasz**, a **török** és a **bolgár** nyelv szerepeltetésének funkcióját az Esti Kornél-novellák egy-egy mozzanatában!

a) olasz

b) török

c) bolgár

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

6. feladat

6. Határozza meg röviden az alábbi fogalmakat!

a) tárcanovella

.....
.....
.....

b) alterego

.....
.....
.....

c) intertextus

.....
.....
.....

d) retardáció

.....
.....
.....

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

Halál árnyéka

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

3. feladat

Mikor és melyik kötetben jelent meg a **Bartók Amerikában** című mű? (1p)

A kötet címe: ..... Évszám: .....

Elérhető pontszám:	1
Elért pontszám:	

4. feladat

Kiknek a költői hagyományából **merített**, illetve kiknek a költészetére **hatott** Szilágyi Domokos? Nevezzen meg 3-3 költőt! Minden helyes válasz 0,5 pontot ér.

Elődök:

- a) .....
- b) .....
- c) .....

Utódok:

- d) .....
- e) .....
- f) .....

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

5. feladat

Fejtse ki egy rövid bekezdésben, hogyan értelmezi az **Emeletek avagy a láz enciklopédiája** (1967) című hosszú montázs-vers a költő és a társadalom viszonyát! (3p)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

6. feladat

Szilágyi Domokos három ismert verséből idézünk. Nevezze meg **a versek címét!** (3p)

a)

„Dolgos állat az ember;
a cél: remény is egyben
Így hát a félt halál sem
oly kérlelhetetlen.”

A vers címe: .....

b)

„Hát játsszunk ismét Európát,
Úgyis csak játékra jó.
„Szárzhold helyett a tenger,
kocsi helyett hajó.”
Hogy mindig csak valami helyett.
Vakvilágba, vakon.
Még az utolsó ítéletet is
átalhatom.”

A vers címe: .....

c)

„Egek, de hisz nem volt ez önként,
és nem tudom mivégre történt
ez éppen énvelem.

De most már mindegy, hogy kivel –
hajdan hittem: cipelni kell
más helyett is, s már nem tudom
ledobni terhem félúton.”

A vers címe: .....

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

7. feladat

Melyik az a Szilágyi Domokos-kötet, amelyre az alábbi **megállapítások** vonatkoznak? (1p)

- „minden fájást muszáj megfájnóm”

- Lét és élet, élet és halál, test és lélek, végesség és végtelenség kérdései a versek centrumában

- Szilágyi Domokos megnyugvást akar, rátalálást, megbékélést, de az úton levés értelme az úton levés maga.

.....

Elérhető pontszám:	1
Elért pontszám:	

IV. A *Shakespeare vígjátékai* című témakörhöz tartozó feladatok

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után a témakör alapján kidolgozandó TÉTEL CÍME:

A komikus hősök típusai Shakespeare vígjátékaiban

(Tévedések vígjátéka, Makrancos hölgy, Szentivánéji álom, Ahogy tetszik és Vízkereszt vagy amit akartok című művei alapján)

1. feladat

A kijelölt vígjátékok közül melyik értelmezhető **műfajparódiaként**? Nevezze meg a parodizált műfajt!

A vígjáték címe:

A parodizált műfaj:

Elérhető pontszám:	1
Elért pontszám:	

2. feladat

a) Fejtse ki röviden, hogy mivel magyarázható a **hangnemkeveredés** Shakespeare műveiben!
(2 pont)

Ismertesse a hangnemkeveredés két jellegzetes példáját a kijelölt vígjátékokból! (1-1 pont)

b)

c)

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

3. feladat

Mivel magyarázható, hogy a Shakespeare *korabeli* vígjátékokban **párhuzamos cselekményszálak** fordulnak elő?

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

4. feladat

Fejtse ki röviden, a kijelölt művek alapján, hogy miben különbözik az ókori és a shakespeare-i vígjátékok **szerkezeti felépítése!**

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

5. feladat

a) Milyen nyelvi és poétikai eszközökkel éri el Shakespeare vígjátékaiban a komikus hatást?
(2 pont)

Állításait támassza alá a kijelölt művekből vett 3 konkrét példával! (1-1 pont)

b)

c)

d)

Elérhető pontszám:	5
Elért pontszám:	

6. feladat

Mely mű jellemzését ismeri fel az alábbi Babits-idézetben?

„Ki hát a veszedelmes ellenfél? Csakugyan valami híres vívómester? Dehogy: sőt, lány, a vígjáték bonyodalmai közt férfinak öltözött lány, aki még jobban remeg a párbajtól [...] Íme a párbaj tökéletes karikatúrája: két egymástól remegő, búvó ellenfél, kiknek minden vágyuk kibékülni – és mégis megvívniak.”

A mű címe: .....

Elérhető pontszám:	1
Elért pontszám:	

7. feladat

A *Szentivánéji álom* cselekménye több szinten játszódik. Hogyan teremt az író kapcsolatot az egyes szintek között? Nevezzen meg és ismertessen röviden 3 példát!

a)

b)

c)

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	